

Arkivsak. Nr.:

2014/780-36

Saksbehandler:

Anita Ulstad, Rådgiver

Ansvarlig leder:

Jacob Br. Almlid, Rådmann

Godkjent av:

,

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet		25.03.2015
Kommunestyret		26.03.2015

Kommunereform- Retningsvalg for utredning, mandat og lokal-/ regional prosess.

Vedlegg

- 1 Mandat for felles utredning av kommunereformen for Inn- Trøndelagskommunene.
- 2 Oppdatert lokal prosessplan-mars 2015
- 3 Arbeidsmøter med kommunestyret.
- 4 Arbeidsmøter med driftsenheter/ ansatte.
- 5 Arbeidsmøte med næringslivet.
- 6 Folkemøter
- 7 Dialogmøte med ungdom
- 8 Søknad om flytting av kommunegrense

Saksopplysninger

Den 18.juni 2014 sluttet et flertall på Stortinget seg til Regjeringens forslag om gjennomføring av en kommunereform i perioden 2014-2017. Det er Staten som myndighetsorgan som fastsetter de formelle rammevilkårene knyttet til sammenslutning mellom en eller flere kommuner.

Nasjonale mål

"Kommunereformen er en velferdsreform. Det handler om bedre velferdstjenester der folk bor, nå og i fremtiden, gode skoler, pleie og omsorg når vi blir eldre og trygge barnehager mv. Kommune-reformen

handler også om en bedre organisering i områder der både innbyggere og næringsliv daglig krysser flere kommunegrenser, og der større kommuner vil kunne gi mer helhetlig og god planlegging til de beste for innbyggerne".

1. Gode og likeverdige tjenester. Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester

2. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling. Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnsikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.

3. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner. Større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og nærings sammensetning. Det gjør kommunene mer robuste overfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer.

4. Styrket lokaldemokrati. Større og mer robuste kommuner kan få flere oppgaver. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene, og dermed økt lokalt selvstyre. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger. Færre og større kommuner som gjennomfører en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, vil redusere behovet for statlig detaljstyring. Kommunene vil slik få større frihet til å prioritere og å tilpasse velferdstilbudet til innbyggernes behov.

Fremdriftsplan for kommunereformen

Departementet legger opp til to ulike løp for kommunene. For kommuner som har startet prosessene tidlig og gjør kommunestyrevedtak innen høsten 2015, vil departementet legge til rette for at sammenslåing skal kunne vedtas på nasjonalt nivå senest i løpet av våren 2016 gjennom en Kongelig resolusjon. Disse sammenslåingene vil kunne tre i kraft fra 1. januar 2018. De kommunene som ikke følger dette "sporet", må senest innen juni 2016 fatte vedtak. En sammenslåing vil tidligst skje 1.1.2020.

Stortinget/Regjeringen vedtar i statsråd den formelle sammenslutningen etter en gjennomførings-resolusjon er utarbeidet. Dette forutsetter at de kommunale vedtakene er likelydende i de aktuelle kommunene. Dernest må departementet vurdere om den foreslåtte sammenslutningen er i tråd med hovedmålene for reformen. Kommunale vedtak som ikke er i tråd med målene i reformen, eller vedtak om sammenslåing som medfører at mer enn en kommune må flyttes til et nytt fylke, kan ikke avgjøres ved Kongelig resolusjon. Disse vedtakene må da vente til departementet fremmer en proposisjon om en helhetlig kommunestruktur våren 2017. Kommunene skal fatte vedtak innen juni 2016, og disse skal meldes inn via Fylkesmannen.

Lokalt arbeid

Kommunereformen forutsetter at hver enkelt kommune lager en prosjektorganisasjon som får ansvaret for den lokale prosessen, og som samarbeider med nabokommunene og med fylkesprosjektet. Målsetningen er å gjennomføre en felles åpen og ryddig prosess der aktuelle hovedspørsmål, tema og modeller belyses bredt og nyansert. Prosessen skal vektlegge kunnskapsinnhenting og politisk dialog, og gjennomføres i henhold til Regjeringens mål og opplegg for reformen.

Kommunestyret må ta stilling til framlagt prosessplan, samt til deltakelse i de ulike gruppene, jf. vedlegg "*Lokal prosessplan for kommunereformsamarbeidet*", og arbeidsmetodikk knyttet til inkludering, dialog

og informasjon til kommunestyret, innbyggere, lag og foreninger, næringslivet, ungdom og ansatte i kommuneorganisasjonen jf. vedlegg "arbeidsmøter og dialogmøter mv".

Regionalt samarbeid

Verran kommune ser i likhet med øvrige samarbeidskommuner i Inn- Trøndelag, behovet for at det utarbeides en konsekvens -/ sårbarhetsanalyse i fellesskap. Jf. bestilling fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag må kommunene samarbeide med sine nabokommuner. Fellesutredningen skal ha som formål å gi et bilde av konsekvenser, fordeler og ulemper ved en sammenslåing av kommunene, både kortsiktige og langsiktige effekter. Konsekvenser, fordeler og ulemper må etter hvert vurderes i forhold til egne lokale mål. Inn- Trøndelags kommunene har jf. mandat vil i definert grensesnittet mellom hva som skal gå inn i fellesprosjektet og hva som skal gjøres lokalt. Selv om en slik analyse gjennomføres i fellesskap, skal den gjenspeile de lokale forholdene. Det arbeidet som gjøres lokalt i møter med ansatte, næringslivet, kommunestyret, ungdommen mv, vil igjen danne et grunnlag for den overordnede analysen. Det eksisterende samarbeidet i Inn- Trøndelag gir en god ramme for det videre arbeidet med reformprosessen.

Særskilte problemstillinger (lokalt)

Søknad om flytting av kommunegrense.

Det har kommet en formell henvendelse fra innbyggere i Verrabotn om flytting av kommunegrense, jf. vedlegg. Det er Fylkesmannen i Nord- Trøndelag som gir et formelt svar på denne henvendelsen, før oppdraget gis til kommunestyret.

- Fordeling av kraftinntekter(konsesjonskraft/ avgift) og eiendomsskatt knyttet til kraftverkene
- Gjeldende føringer på fond knyttet til ulemper ved gjennomførte kraftutbygginger

Svar fra Fylkesmannen på den videre prosessen ang. flytting av kommunegrense foreligger ikke per i dag, men en evt. flytting av kommunegrenser må være en del av det øvrige arbeidet knyttet til en evt. kommunesammenslåing, og ikke fremmes som en selvstendig sak.

Skjønnsmidler

Verran kommune mottok kr 200 000 i skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Nord- Trøndelag i 2014(øremerket kommunereform). Disse midlene er i sin helhet avsatt på fond. En søknad om ytterligere skjønnsmidler for 2015(frist 1. juni 2015), må behandles av kommunestyret senest i mai.

Alle kommunene ble i 2014 tildelt kr 200 000 i skjønnsmidler. Det er ulike meninger om hvordan fordelingen av andelen som skal gå til fellesprosjektet bør være. Steinkjer og Inderøy har signalisert at skjønnsmidlene gitt til deres kommuner i sin helhet skal gå til fellesprosjektet. Verran og Snåsa ser behovet for å beholde en andel av midlene lokalt. Bakgrunnen for dette er at det legges opp til en mer omfattende prosess i egne kommuner(innbyggerinvolvering, involvering av ansatte, lag og foreninger, næringslivet, ungdom, informasjonskampanjer mv), som helt konkret vil medføre økt bruk av personalmessige - og økonomiske ressurser.

Jf. brev fra Fylkesmannen vil fordeling av årets skjønnsmidler bli prioritert etter:

- Fellestiltak i Fylket(innbyggerundersøkelse, ungdomsinvolvering mv)
- Avgrensede utredninger som vil være av interesse for flere kommuner
- Bidrag spesifikke utredninger i fellesskap mellomkommuner

Kommunestyret i Verran sitt vedtak av 27.3.2014

Vedtaket av mars 2014 var startskuddet for kommunestrukturarbeidet i Verran kommune, hvor kommunestyret vedtok å få " *utredet muligheter for sammenslåing mot Innherred, med også Namdalen og Fosen*".

Etter at kommunestyret i Verran vedtok at " *det skal startes en utredning med våre samarbeidende kommuner*", ble saken løftet i administrativ styringsgruppe i Inn-Trøndelagssamarbeidet. Kommunestruktur og retningsvalg, har vært gjennomgående tema i dette forumet siden mai 2014. Temaet har i tillegg vært drøftet i politisk styringsgruppe. Felles formannskapsmøte for Inn- Trøndelag 3.10.2014, besluttet at deler av utredningsansvaret skal sikres løst gjennom en felles konsekvensutredning.

I forbindelse med invitasjonen til alle landets kommuner fra statsråd Sanner i august 2014, om å delta i kommunereformprosessen, ble dette arbeidet ytterligere spisset, med blant annet utarbeidelse og utkast til et felles mandat for de fire kommunene.

Selv om det er naturlig for Verran kommune å se i retning av de allerede etablerte samarbeidsstrukturene og nåværende samarbeidsparter i Inn- Trøndelagssamarbeidet, er ikke retningsvalget gitt. Det er utarbeidet et felles mandat i de fire Inn- Trøndelagskommunene. Mandatet tar utgangspunkt i et 4K alternativ(Snåsa, Verran, Steinkjer og Inderøy), men åpner i tillegg for andre alternativer 4K+, inkludert en utredning av et såkalt 0-alternativ(bestå som egen kommune).

Rådmannen sin vurdering

Verran kommune har på lik linje med øvrige kommuner fått et klart utredningsansvar fra Regjeringen i forhold til om det er aktuelt å slå seg sammen med andre kommuner, og evt. hvem. Kommunestyret har i tillegg fattet et vedtak på mulige alternativer for retningsvalg. Det er viktig å være offensiv i prosessen slik at man kan styre mot en mest mulig hensiktsmessig struktur. Kravet til involvering og dialog, nødvendige prosesser mot innbyggere, næringslivet, lag og foreninger, ungdom og i egen organisasjon er svært viktig. Det er blant annet disse prosessene som skal danne et grunnlag for hva kommunestyret vedtar. Det er viktig at kommunestyret er i takt med innbyggerne sine oppfatninger/ meninger og at utfordringsbildene er synliggjort. De omfattende prosessene gjør at det ikke er tilrådelig å fatte vedtak før våren 2016. Den lokale prosessplanen sikrer imidlertid god og nødvendig framdrift mot en endelig i kommunestyret, innen juni 2016.

Det ideelle ville ha vært om man i de videre utredningene kunne beskrive konkret hvordan kommunen sitt tjenestetilbud blir dersom man får en storkommune; hva som vil endre seg, hva som blir bedre og hva som blir dårligere. Vil kommunene kunne hente ut effektiviseringsgevinster, og hva blir i tilfellet konsekvensene lokalt. Vil økonomiske innsparinger komme innbyggerne i Verran til gode. Vil Verran sin skolestruktur bli lik dagens, vil lokaldemokratiet svekkes, vil vi fortsatt ha et sykehjem lokalt osv. En slik fremstilling er dessverre tilnærmet umulig. Situasjonen for kommunene endrer seg hele tiden. En endring i inntektssystemet og bortfall av småkommunetilskuddet kan medføre utfordringer for blant annet Verran. Velger Verran å bestå som egen kommune, kan man heller ikke beskrive hvordan kommunen vil se ut om noen år, og om demografien og økonomien tillater oss å opprettholde dagens tjenestetilbud, innenfor skole, helse mv.

En fellesutredning av 4K alternativet(eller andre alternativer) kan peke på status, utfordringer og muligheter for de fire kommunene, men hvordan tjenestetilbudet i de ulike kommunene vil bli kan ikke en slik utredning gi svar på.

Aktuelle modeller for videre utredning

Kommunestyret i Verran vedtok i mars 2014 følgende: "*Det må også avklares hvilket standpunkt våre nabokommuner har til et slikt samarbeid så tidlig som mulig. Det er viktig at alle muligheter for sammenslåing belyses, dvs mot Innherred, Namdalen og Fosen, samt at en deling av vår kommune i en slik prosess kan være en mulighet*".

Kommunestyret har i sin bestilling gitt i oppgave å avklare hvilke standpunkt våre nabokommuner har, og at alle muligheter for sammenslåing belyses.

Når kommunestyret vedtar retningsvalg, innebærer det i denne omgang et videre utredningsarbeid som retter seg konkret mot 4K alternativet, 4K+, eller å bestå som egen kommune, og hva som er bakgrunnen for valget. Retningsvalget skal etter nasjonale føringer hensynta regjeringens kriterier og hva en vil oppnå med en kommunesammenslåing. Kommunale vedtak som ikke er i tråd med målene i reformen kan ikke avgjøres ved Kongelig resolusjon.

I 4K+ alternativet ligger det muligheter for andre konstellasjoner. Politisk nivå har hatt dialog med aktuelle nabokommuner(utover 4K alternativet), men det foreligger per i dag ingen formelle henvendelser fra andre kommuner. Verran kommune avviser ikke å utrede sammenslåing med andre kommuner i tillegg, hvis det kommer klare ønsker om dette. Imidlertid anbefaler Fylkesmannen kommunene å redusere antall utredningsalternativer så snart som mulig, blant annet av hensyn til nabokommunene.

I vurderingen av hvilke retningsvalg som er riktig å utrede videre skal Regjeringens kriterier legges til grunn:

- Tjenesteyting
- Myndighetsutøvelse
- Samfunnsutvikling
- Demokratisk arena

I tillegg anser rådmannen at det er nødvendig og legge til grunn lokale mål/ egne kriterier for retningsvalg, herunder:

- Geografi
- Distrikt og tilknytning til sentrum
- Tilgjengelighet til beslutningsmyndighetene, tilhørighet og lokalkunnskap
- Samferdsel
- En region med et balansert forhold til samarbeid nord- og sørover(Trondheim og Namdalen)

Et 4k+ alternativ hvor Verdal er inkludert, vil etter rådmannen sin vurdering gi omfattende utfordringer for Verran. Et 4K alternativ (Verran, Snåsa, Steinkjer og Inderøy) innebærer at Steinkjer er et naturlig sentrum/ knutepunkt, mens et alternativ med 4K+ hvor Verdal kommune er inkludert, sannsynligvis vil medføre at sentrum/ knutepunktet vil bli flyttet ytterligere sørover. Verran vil med en slik løsning bli utkanten i en storkommune som har et innbyggertall på ca 50 000, med de utfordringer dette medfører for de områdene som ligger i "ytterkantene".

Dagens regionsamarbeid

Etter kommunestyret sin bestilling har man naturlig nok prioritert arbeidet med utredningsalternativer i de etablerte samarbeidsregionene.

Inn-Trøndelagssamarbeidet (tidligere Invest), dekker kommunene Inderøy, Steinkjer, og Verran, og er basert på en samarbeidsavtale fra 2003. Snåsa tiltrådte samarbeidet i 2014. Samarbeidet ble i starten kjennetegnet som et praktisk og pragmatisk regionsamarbeid med sikte på å initiere samarbeidsordninger. Etter hvert har samarbeidet blitt et strategisk samarbeid. Hovedmålet med samarbeidet er at kommunene fortsatt skal kunne opprettholde et godt tjenestetilbud i de selvstendige kommunene.

I 2008 ble det etablert en politisk styringsgruppe bestående av ordførerne i de tre opprinnelige INVEST kommunene (og etter hvert Snåsa). Politisk styringsgruppe behandler saker fra administrativ styringsgruppe. Daglig ledelse går på omgang. Dette samarbeidet har bidratt til å utvikle nye samarbeidsordninger de siste årene, Regnskap og lønn, Skatt, Brannvern, IKT, DMS, Ø-hjelp og kommunehelse. Kommunene utreder i disse dager flere samarbeidsløsninger, 1. linjenivå (post, arkiv, telefoni og arkiv) felles landbrukskontor, byggesak og oppmåling, samt plankontor (arealplankontor).

Hvorfor utrede 4K alternativet

Inn-Trøndelagsregionen er i dag en felles bo- og arbeidsmarkedsregion, hvor Steinkjer er et naturlig sentrum/ knutepunkt i regionsamarbeidet. Verran har lange samarbeidstradisjoner med Steinkjer kommune. Det siste tiåret har dette samarbeidet utvidet seg til å omfatte også Inderøy, og etter hvert Snåsa. I tillegg til at disse kommunene har konkrete samarbeid på mange områder, utredes det samarbeidsmuligheter innenfor flere tjenester /områder.

En sammenslåing av de fire kommunene Snåsa, Verran, Steinkjer og Inderøy er naturlig med tanke på geografisk beliggenhet, og kommunene er komplementære (næring, handel og administrasjon, kultur osv). En slik storkommune vil gi et innbyggertall på i underkant av 35 000, og kommunen kan bli mer slagkraftig regionalt og nasjonalt. Imidlertid vil en sammenslåing av disse fire kommunene gi andre typer utfordringer som er knyttet til større avstand mellom folkevalgte og innbyggere, sentralisering av tjenester mv. og en kommunesammenslåing kan føre til en uønsket sentralisering og forsterket nedgang i folketallet i for eksempel Verran.

Selv om Regjeringen sitt krav om minstepørrelse (innbyggertall) er tatt bort, må man fortsatt vurdere om den nye kommunestrukturen er robust nok til å ivareta kriteriene som ekspertutvalget har utarbeidet ift å sikre god oppgaveløsning. Sett ut fra samfunnsperspektivet og for en framtidig næringsutvikling i regionen, og ikke minst de utfordringer som hele regionen og fylket for øvrig erfarer i forhold til sentralisering (flyttestrømmen sørover), kan en slik kommunesammenslåing gi økte muligheter til verdiskaping i vår region. Kommunen sin rolle som samfunnsutvikler er viktig for å utvikle næringslivet og infrastruktur mv. En slik storkommune kan samlet sett være bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer og ha en helhetlig arealbruk, næringspolitikk mv.

Ser man på tjenesteperspektivet kan et 4K alternativ medføre økt kapasitet og kompetanse, for derigjennom å legge bedre til rette for gode og likeverdige tjenester. En storkommune kan få tilført flere oppgaver som igjen kan gi økt makt og myndighet, og dermed økt lokalt selvstyre.

Andre utredningsalternativer (4K+)

Et alternativ hvor en sammenslåing med andre kommuner på Fosen og i Namdalen er sannsynligvis ikke "fornuftig", hvis ikke disse kommunene går inn i 4K+ alternativet. En kommune med for eksempel bare Verran og Namdalseid, eller andre flere små kommuner alene, vil ikke ha tilstrekkelig størrelse til å få tilført eventuelle nye oppgaver og dermed ikke i tråd med målene i reformen. I tillegg har ikke Verran noen form for formalisert samarbeid med disse kommunene per i dag. Dersom de øvrige nabo-kommunene ønsker seg inn i et 4K+ alternativ (Namdalseid, Flatanger og Fosen), vil det være naturlig å

involvere disse i en utredning. En slik henvendelse fra andre må imidlertid avklares med aktuelle kommuner raskt.

Usikkerhet

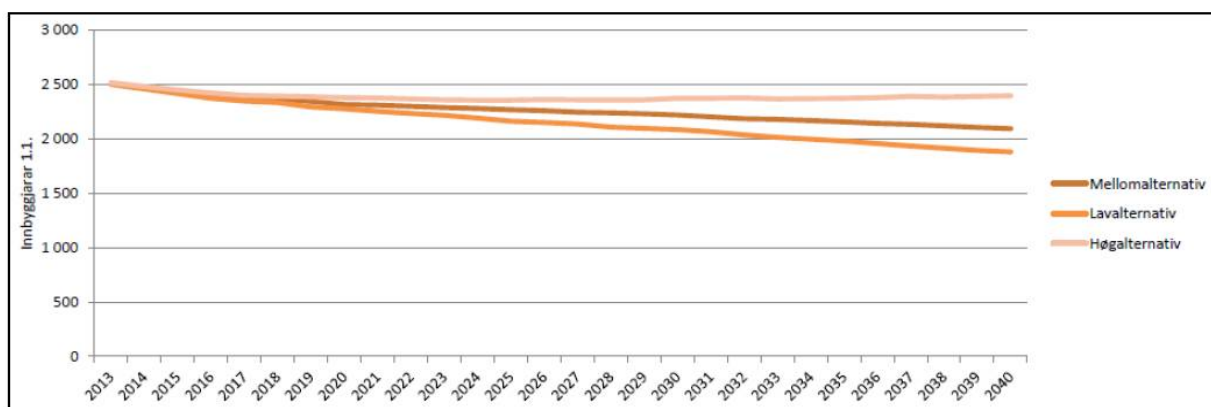
Det ligger imidlertid noen utfordringer i det videre arbeidet. Det er ikke avklart hvilke oppgaver fremtidens primærkommuner skal ha, og hvordan fremtidens regioner skal se ut (fylkeskommunen og regional statsforvaltning). Det framtidige inntektssystemet er ikke avklart, som igjen medfører at man ikke kan beregne de økonomiske konsekvensene av en sammenslåing med andre kommuner, sammenlignet med å bestå som egen kommune. Inntektssystemet skal først gjennomgås i 2017, mens de kommunale vedtakene skal fattes innen juni 2016. En konklusjon kan derfor ikke basere seg på økonomiske effekter av sammenslåinger alene, men i beste fall kvalitetsmessige anbefalinger.

Fylkestinget v/ fylkesrådet i Nord-Trøndelag har rettet en henvendelse til Sør-Trøndelag fylkeskommune for å få gjennomført en felles utredning om samling av Trøndelagsfylkene. Etter rådmannen sin vurdering, vil en løsning med å beholde dagens to trønderfylker gi et bedre grunnlag for en levedyktig kommunestruktur i Nord-Trøndelag. En fylkessammenslåing vil ikke tjene nåværende eller framtidig kommunestruktur i vår region. Til det knytter det seg for stor usikkerhet om premisene for et nytt storfylke, blant annet knyttet til hvordan "makten spres", og om hvor sentral Steinkjer sin rolle blir. En sammenslåing av de to Trønderfylkene kan påvirke i negativ retning for Verran. Å beholde dagens Trøndelagsfylker med nåværende statsforvaltning (Fylkesmannsnivå), er helt avgjørende for å ha mulighet til å opprettholde engasjement og aktivitet i utkantene i vårt fylke.

I det videre arbeidet må man også hensynta at det er en mulighet for at 4K alternativet kan bli en "to- eller tre-kommuneløsning", eller helt andre sammenslutninger, hvis en eller flere kommuner konkluderer annerledes ift retningsvalg. En situasjon hvor for eksempel Steinkjer ønsker at man inkluderer andre Innherredskommuner i 4K+ alternativet, har også betydning for vårt valg. Dersom det naturlige sentrum/ knutepunktet flyttes ytterligere sørover, kan dette være uheldig for Verran og de nåværende konstellasjoner. Den videre prosessen må derfor ha fleksibilitet og til enhver tid hensynta hva våre samarbeidende kommuner vurderer og de signaler som gis.

Verran, som nå

Verran kommune kan velge å gå videre alene, og dette er også en mulighet de andre kommuner i 4K alternativet utreder. Pr i dag er det 2547 innbyggere i kommunen, men innbyggertallet er sviktende.

Av befolkningsframskrivingene fra SSB så ser man en estimert befolkningsnedgang. Bare høyalternativet indikerer en mulig framtidig positiv trend, men det er etter flere år med nedgang (kilde: SSB, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag sitt kommunebilde).

Kommunen leverer i hovedsak gode tjenester på de fleste områdene. Kommunen har god kompetanse i personalgruppen, og per i dag rekrutterer man stort sett den arbeidskraften man har behov for. Verran kommune er imidlertid sårbar for utskifting av arbeidskraft og det stilles relativt store krav til at ansatte

besitter en generalistkompetanse. Når nøkkelpersoner slutter, er det vanskelig å rekruttere tilsvarende realkompetanse. Økonomien er stram og en omlegging av inntektssystemet kan ramme hardt. Hvor mange nye oppgaver kommunen kan påta seg er usikker med hensyn til ressurser og kapasitet. Å bestå som egen kommune innebærer blant annet at man må bli mer effektiv i tjenesteytingen, og at driftsnivået tilpasses eksisterende kommuneøkonomi. Skal kommunen finne midler til nye tiltak må dette i all hovedsak skje ved effektivisering/omstilling innenfor alle områder i den kommunale tjenesteproduksjonen, men ikke minst ift struktur.

Kommunen opplever imidlertid positivitet i kultur- og næringsliv, med etableringen av MM Karton i Folla, som igjen sikrer arbeidsplasser og vekst i lokalsamfunnet. Effektene av ny veg mellom Malm og Steinkjer er blant annet redusert reisetid og bedret framkommelighet, som igjen er positivt for næringslivet og bo- og arbeidsmarkedsregionen for øvrig.

I mindre kommuner er behovet for utviklerrollen sterkere og kommunen selv har en sentral og aktiv rolle i næringsutviklingen. Kommunen er ofte første instans i møte med virkemiddelsystemet og ansatte i kommunen besitter utviklingskompetansen. Små/ mellomstore kommuner har ofte en helt annen utviklerrolle enn i de store kommunene, og ikke minst et administrativt og politisk eierskap og engasjementet.

Et viktig moment i kommunereformen er at lokaldemokratiet skal styrkes, gjennom at kommuner med en viss størrelse får ansvaret for nye oppgaver og økt innflytelse for kommunepolitikere. Habilitetsproblematikken på lokalnivå er pekt på som en utfordring. Større kommuner kan bedre ivareta også denne problematikken. Ulempene er imidlertid at mulighetene for lokal demokratisk deltakelse svekkes. Konkret innebærer dette at antall representanter i kommunestyrene (fra hver kommune) reduseres, og dermed mangfold, bredden i representasjonen og innflytelse i lokalpolitikken.

Verran kommune har et godt utbygd interkommunalt samarbeid på mange områder. Samarbeidet er nødvendig for å innfri dagens generalistkommunekrav. Dersom Verran kommune skal bestå som egen kommune må nåværende samarbeid fortsette.

Oppsummering

Generelt vil en kommunesammenslåing gi både fordeler og ulemper. Fordelene er knyttet til kostnadseffektivitet, robuste fagmiljøer osv. Ulempene er knyttet til at en kommunesammenslåing kan virke sentraliserende og at mulighetene for lokaldemokratisk deltakelse svekkes.

Hvilke tjenester som blir berørt ved en sammenslåing og ikke, er vanskelig å forutse. Sannsynligvis vil de rent administrative arbeidsplassene bli berørt. En framtidig organisering vil være avgjørende for hvilke andre tjenester som skal ligge lokalt, og hvilke fagstillinger som blir berørt (for eksempel NAV, helsesøster, ingeniører, merkantile funksjoner, mv). Andre typer stillinger som lærere, sykepleiere, assistenter, hjelpepleiere og driftspersonale innen teknisk etat osv, vil i hovedsak være knyttet til tjenestested og ikke administrasjonssted. Men disse faktorene er ikke en del av utredningsgrunnlaget. En konsekvens-/ sårbarhetsanalyse vil kun peke på kommunene sine styrker og svakheter, og muligheter. Disse svakhetene, styrker og mulighetene vil igjen være vesentlig når arbeidet knyttet til hvordan "kartet skal se ut", starter. - I praksis betyr det etter at kommunestyret har fattet vedtak om sammenslåing eller ikke.

Rådmannens forslag til vedtak

1. Kommunestyret vedtar retningsvalg for videre utredning, jf, mandat og kommunestyret sitt vedtak av 27.mars 2014. Styringsgruppen og de ulike aktørene arbeider videre med konsekvensutredninger mv.

2. Verran kommune stiller inntil videre øvrige utredninger om sammenslåing med andre kommuner som ikke har kommet med formelle henvendelser i bero.
3. Rådmannen anbefaler at kommunestyret gir sin tilslutning til å starte en felles prosess for utredning jf. lokal prosessplan og mandat.
4. Kommunestyret vedtar grovkisse til prosessplan for kommunereformarbeidet slik det fremgår. Styringsgruppen får i fullmakt å legge en mer detaljert framdriftsplan med oppgaver ut fra føringer i framlagte grovkisse. Dette innebærer at det gjennomføres nødvendige prosesser internt og i forhold til nabokommuner. Det avholdes informasjons/ temamøter ovenfor innbyggerne, ansatte, lag og organisasjoner, råd og utvalg, næringsliv og ungdom, i løpet av våren 2015. Prosessene skal drives fram mot avklaring av retningsvalg til kommunestyret senest innen juni 2016. Det gjennomføres folkeavstemming i løpet av april 2016.
5. Kommunestyret oppnevner formannskapet utvidet med representasjon fra ungdomsrådet, næringslivet, rep. fra råd og utvalg, frivilligheten og tillitsvalgte, som lokal styringsgruppe. Orientering til kommunestyret settes opp som fast sak på hvert møte framover.
6. Rådmannen er prosjektansvarlig for arbeidet med kommunestrukturreformen. Rådmannen har følgende mandat for arbeidet: Utarbeide sak med forslag til endelig vedtak om kommunestruktur for Verran kommune til politisk behandling innen juni 2016.
 - Som kommunen sin kontaktperson/ prosjektansvarlig for kommunereformen velges: Rådmann Jacob Br. Almlid
 - Som kommunen sin lokale prosjektleder velges: Anita Ulstad
 - Kommunestyret gir styringsgruppen i oppgave å oppnevne deltakere som skal representere i styringsgruppen, samt i referansegrupper.
7. Grensejusteringer og delingsalternativer skal komme som en naturlig del av kommunereformarbeidet, og inkluderes i endelig vedtak innen juni 2016.
8. Av tildelte skjønnsmidler for 2014, øremerkes 50 % det lokale arbeidet.